

บทที่ 4

ถ้อยคำที่ใช้ในพาดหัวข่าว

พาดหัวข่าวปี พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475 มีลักษณะการใช้
ถ้อยคำดังนี้

- 4.1 การใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว
- 4.2 การใช้ถ้อยคำที่เปลี่ยนแปลงถ้อยคำในเนื้อข่าว
- 4.3 การใช้ถ้อยคำที่สรุปการกระทำของบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 4.4 การใช้ถ้อยคำที่เร้าความสนใจ
- 4.5 การใช้ถ้อยคำที่แสดงทัศนะหรือทัศนคติของผู้เขียน

4.1 การใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว

พาดหัวข่าวอาจใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าวทุกประการ
หรืออาจประกอบด้วยถ้อยคำที่ปรากฏในประโยคต่างๆ ในเนื้อข่าว พาดหัวข่าวที่
ใช้ถ้อยคำที่ตรงกับถ้อยคำในเนื้อข่าวนั้นมีทั้งที่เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และกลุ่ม
ประโยค

4.1.1 คำ

ตัวอย่างที่ 1

กรรมกร

(หญิงไทย 21 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

กรรมกรอื่นเป็นสมาชิกราว 100 คนเศษ ไปหา
นายเฮ. คนุตซัน ผู้จัดการทั่วไปของบริษัท ณ ที่ทำการ
ตำบลวัดเลียบ...

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นค่านามซึ่งหมายถึงบุคคลในข่าว

ตัวอย่างที่ 2

รถยนต์

(หญิงไทย 10 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

. . .นายหมัด แขกมะลาชู บังคับอังกฤษ ทับริถยนต์
คันหมายเลข กท. 220 ชนเด็กชายเอี้ย อายุ 7 ปี ที่หน้า
สถานีอนามัย ถนนบำรุงเมือง. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นค่านามซึ่งหมายถึงสิ่งที่เกิดเหตุในข่าว

ตัวอย่างที่ 3

โยทะกา

(หญิงไทย 21 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

. . . เมื่อวันที่ 20 เดือนนี้ เจ้าพนักงานขับรถจักร
คันเลข 277 ลากรถพิเศษมาจากอรัญญประเทศ พอเลย
สถานีบ้านสร้างระหว่างสถานีโยทะกา ก็ปรากฏว่ารถได้ทับ
เอาร่างชายคนหนึ่งถึงแก่ความตาย เจ้าพนักงานขับรถขบวนนั้น
จึงเลยมาแจ้งแก่นายสถานีโยทะกา นายสถานีได้ไปแจ้งแก่
กรมการอำเภอไปไต่สวนยังไม่ทราบชื่อ. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นค่านาม ซึ่งเป็นชื่อสถานีรถไฟที่เกิดเหตุ

ตัวอย่างที่ 4

คอมมิวนิสต์

(หญิงไทย 9 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

นายสุดกับเพื่อนคนหนึ่งกำลังยืนคุยกันอยู่ที่
เชิงสะพานกษัตริย์ศึก ส.ด.ต. หารัดเห็นคนทั้งสองแสดงกิริยา
เป็นพิรุณจึงเข้าตรวจค้นได้ใบปลิวคอมมิวนิสต์ เป็นอักษรไทย
1 แผ่น จึงจับตัวส่งสถานีตำรวจป้อมปราบไต่สวนต่อไป

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นค่านามซึ่งบอกเนื้อหาของสิ่งที่กล่าวถึงในข่าว

ตัวอย่างที่ 5

2653 !

(หญิงไทย 3 พ.ย. 2575)

เนื้อข่าวมีว่า

. . . เกงกวยได้ถูกรถยนต์หมายเลข ก.ท. 2653. . .
 ทับชน. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นคำบอกจำนวนซึ่งบอกหมายเลขทะเบียนรถคันที่เกิดเหตุในข่าว และใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์เน้นว่าน่าตกใจ

ตัวอย่างที่ 6

วิวาท

(หญิงไทย 21 พ.ย. 2575)

เนื้อข่าวมีว่า

. . . นายบ๊วกเลี้ยงกับนายโฆงอยู่ห้องเดียวกันที่ถนน
 วิสุทธิกษัตริย์ ท้องที่ตำรวจนางเลิ้ง ได้เกิดทุ่มเถียงกัน
 ด้วยสาเหตุเล็กน้อย แล้วเกิดวิวาทชกต่อยกันขึ้น. . .
 ความทราบถึงตำรวจนางเลิ้ง จัดการนำส่งโรงพยาบาลกลาง
 ใต้สวนต่อไป

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นคำกริยาที่แสดงเหตุการณ์ในข่าว

4.1.2 กลุ่มคำ

ตัวอย่างที่ 1

โทรเลขด่วน

(หญิงไทย 4 พ.ย. 2475)

เนื้อหาว่ามีว่า

ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลกรุงเทพฯได้รับโทรเลขด่วน
จากผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง. . . ว่านายปี๊ดก๊กแขกปาน
อายุ 32 ปี ต้องหาว่าฆ่า นาย ปี สूरาม แขกชาติเดียวกัน
ตาย. . . กำลังหลบหนีคดีโดยการเคียวทางเข้ามกรุงเทพฯ
. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นนามวลซึ่งหมายถึงสารที่บุคคลในข่าวได้รับ

ตัวอย่างที่ 2

พระยาโทวณิกฯ

พระภัทรกิจฯ

หลวงวรสิทธิฯ

(หญิงไทย 5 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

กระทรวงเกษตรพาณิชย์ได้ออกคำสั่งเปลี่ยนแปลง
หน้าที่ของกรงานใหม่. . .คือให้

1. พระยาโทวณิกมนตรี เลขานุการกระทรวงไปเป็น
ผู้รักษาตำแหน่งข้าหลวงใหญ่พาณิชย์แทนนายคริสเตียนเสน
ซึ่งลาออก
2. พระภัทรกิจโกศล ผู้บังคับการกองกลางกรมรถไฟหลวง
ไปเป็นผู้รักษาตำแหน่งเลขานุการกระทรวงแทนพระยาโทวณิก
3. หลวงวรสิทธิสารบรรณ ผู้ช่วยผู้บังคับการกรมรถไฟหลวง
เป็นผู้รักษาตำแหน่งผู้บังคับการกองกลางกรมรถไฟหลวง

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มคำซึ่งนำชื่อบุคคลในข่าวมาเรียงกัน
ตามลำดับบรรดาศักดิ์

ตัวอย่างที่ 3

ผืนเถื่อน 300 ตาลึง
ในกระป๋องไฟฟ้อก

ศูนย์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สยามรัตน์ 19 พ.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

นายร้อยตำรวจเอกหลวงราชฤทธิ์จวบแดน. . . สืบทราบว่า
มีผู้ลักลอบค้าฝิ่นเถื่อนล่องแดนมาจากจังหวัดหนองคาย. . .
จึงไปตรวจรถยนต์โดยสารคันหนึ่งซึ่งเพิ่งเดินทางมาจาก
จังหวัดหนองคายและถึงจังหวัดขอนแก่น พบบุหรีไฟฟ้อกใน
รถยนต์มีหลายกระป๋อง เมื่อเปิดตรวจดูพบฝิ่นเถื่อนบรรจุอยู่
ภายใน รวมราว 300 ตำลึง จึงจับตัวนายฟอง นายสีนาม
(ชาติญวน) นายคำภา (ลาว) ไปทำการไต่สวนพร้อมด้วย
ฝิ่นเถื่อนของกลาง

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มคำซึ่งนำคำและวลีในประโยคต่าง ๆ
ในเนื้อข่าวมาประกอบกันให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ผิดกฎหมาย น้ำหนักของ
สิ่งนั้นและสถานที่ที่พบ

4.1.3 ประโยค

ตัวอย่างที่ 1

เช่นต์กาเบรียล

ชนะ 3 ประตู่ต่อศูนย์

(ศรีกรุง 7 ก.ค. 2474)

๕ เนื้อข่าวมีว่า

การแข่งขันฟุตบอลระหว่างโรงเรียนเซนต์กาเบรียล
กับโรงเรียนมัธยมวัดบวรนิเวศ ที่สนามสวนกุหลาบ
เซนต์กาเบรียลชนะ 3 ประตูต่อศูนย์

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคซึ่งตรงกับประโยคสรุปลงท้าย
แสดงผลของเหตุการณ์ในข่าว

ตัวอย่างที่ 2

พระราชทาน 160

แก่พวกพราหม

(กรรมกร 1 ก.พ. 2475)

๕ เนื้อข่าวมีว่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานเงินส่วนพระองค์เป็นพิเศษให้แก่ พวกพราหม
ที่นำเข้าดอกดอกไม้เนื่องในพิธีกล่อมหงส์ และ ตัดจุก หลังจาก
พิธีตรีขัมปวายปีนขึ้นไปทูลเกล้าฯ ถวายที่หัวหินเป็นเงิน 160 บาท

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคซึ่งนำคำและกลุ่มคำที่ปรากฏ
ในเนื้อข่าวมาประกอบกันแสดงเหตุการณ์ และรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล
และจำนวนเงินในเหตุการณ์

4.1.4. กลุ่มประโยค

ตัวอย่างที่ 1

ยุบกองอนามัย
ปลดข้าราชการ

(หญิงไทย 13 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

อุปนายกสภาภาชาตสยามได้มีคำสั่งยุบและรวมการงาน
ในสภาภาชาตให้ได้ระเบียบการดังต่อไปนี้
ยุบตำแหน่งผู้ช่วยเหรัญญิกและตำแหน่งผู้ช่วยเลขาธิการ
ยุบกองอนามัย ให้โอนการงานทั้งหมดไปรวมกองบรรเทาทุกข์
เรียกว่า "กองบรรเทาทุกข์แลอนามัย"

เนื่องจากการยุบทั้งนี้ได้สั่งให้ปลดข้าราชการแผนกต่าง ๆ
ในตำแหน่งที่ยุบออกรับบำเหน็จ 145 คน ทั้งนี้ให้ขาดจาก
ตำแหน่งหน้าที่ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2475

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มประโยคซึ่งนำประโยค 2 ประโยค
ในเนื้อข่าวมาเรียงกัน ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำต่อหน่วยงานและ
ต่อบุคคล

ตัวอย่างที่ 2

นางสาวไปตกปลา

ถูกงูขบตาย

(สยามหนุ่ม 2 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 27 เดือนก่อน เวลา 10 น.เศษ นางสาว
สำรวย แช่แต่ อายุ 16 ปี บุตรนายกิมหลี่ นางแย้ม
แช่แต่ ได้ออกไปตกปลากลางทุ่งนา ขณะที่กำลังตกปลา
 กลางทุ่งนาขณะที่กำลังตกปลาเพลินอยู่ได้ถูกงูเห่าขบเข้าที่ขา
 จึงได้รับกลับบ้าน เมื่อบิดาทราบเรื่องจึงได้หายาตามชาวบ้าน
 ให้รับประทานเพื่อแก้พิษงู แต่หาคลายพิษไม่ ครั้นรุ่งขึ้น
 เวลา 4 น. นางสาวสำรวยทนพิษไม่ไหวก็ขาดใจตาย
 เหตุเกิดที่บ้านหมู่ที่ 9 ตำบลคลองสามวา ฝั่งด้านออกท้องที่
 อำเภอมีนบุรี จังหวัดพระนคร

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มประโยคซึ่งนำคำและกลุ่มคำที่ปรากฏ
 ในเนื้อข่าวมาประกอบกัน แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลและ
 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคล

4.2 การใช้ถ้อยคำที่เปลี่ยนแปลงถ้อยคำในเนื้อข่าว

พาดหัวข่าวอาจใช้ถ้อยคำที่เปลี่ยนแปลงไปบ้าง ไม่ตรงกับ
 ถ้อยคำในเนื้อข่าวที่เดิม ลักษณะที่เปลี่ยนแปลงมีต่างๆ ดังนี้

- 4.2.1 การตัดถ้อยคำในเนื้อข่าว
- 4.2.2 การเพิ่มถ้อยคำในเนื้อข่าว
- 4.2.3 การเปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมือนหรือ
คล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว
- 4.2.4 การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำหลายลักษณะในเนื้อข่าว

4.2.1 การตัดถ้อยคำในเนื้อข่าว

พาดหัวข่าวอาจมีถ้อยคำคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว เพียงแต่ตัดทอนไปบ้าง พาดหัวข่าวลักษณะดังกล่าวนี้มีทั้งที่เป็นกลุ่มคำ ประโยค และกลุ่มประโยค

4.2.1.1 กลุ่มคำ

ตัวอย่าง

ยนต์กับยาน

(หญิงไทย 4 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

. . . นายสุตใจขับรถยนต์คันเลขหมาย ก.ท. 3533
ชนรถจักรยานซึ่งมีผู้ขี่ตรงสี่แยกแมนส์วีโดยแรง คนขี่จักรยาน
กระเด็นไปทางหนึ่ง ส่วนรถนั้นเสียหายจนใช้การไม่ได้. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มคำที่นำคำนาม 2 คำ คือ รถยนต์ และ จักรยานซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดเหตุในข่าวมาเปรียบเทียบกับโดยใช้คำว่า กับ เป็นคำเชื่อม แต่ได้ตัดพยางค์ต้นของคำนามแต่ละคำออก เหลือแต่พยางค์ท้าย ซึ่งพยัญชนะต้นเป็น ย เหมือนกันคือ ยนต์ และยาน

4.2.1.2 ประโยค

ตัวอย่าง

การประชุมวิทย์ฯ
เปิดที่สเปนแล้ว

(สยามหนุ่ม 7 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

วิทยุอินโดแปซิฟิกจากกรุงปารีสวันที่ 4 เดือนนี้แจ้ง
ข่าวที่ได้ทราบมาจากกรุงมดริด (นครหลวงของสเปน) ว่า
การประชุมเรื่องการโทรเลขแลวิทยุระหว่างชาติได้เปิดขึ้นแล้ว
การประชุมคราวนี้มีผู้แทนชาติต่างๆเข้าประชุม รวบรวม 200 คน

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคที่น่าประหลาดในเนื้อข่าวมา
ตัดทอนลงเหลือเพียงรายละเอียดที่สำคัญคือ เกิดเหตุการณ์อะไร ที่ไหน
ทั้งยังตัดวลีบางวลีให้สั้นลงคือ การประชุมเรื่องการโทรเลขแลวิทยุระหว่างชาติ
ตัดเหลือเพียงการประชุมวิทย์ฯ

4.2.1.3 กลุ่มประโยค

ตัวอย่าง

เมื่อคืนนี้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร
โขนหลวงงานเฉลิมสมเด็จพระบรมราชินี

(ศรีกรุง 22 ธ.ค. 2474)

เนื้อหาว่ามีว่า

เมื่อคืนนี้ เวลาจวน 22 น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ได้เสด็จ-
พระราชดำเนินประทับทอดพระเนตรโขนหลวงที่โรงโขนหลวง
สวนมิสกวัน เนื่องในงานเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มประโยคซึ่งนำกลุ่มประโยคในเนื้อหา
มาตัดทอนลงเหลือเพียงรายละเอียดที่สำคัญคือ เวลา การกระทำ และ
สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ อีกทั้งยังตัดคำบางคำให้สั้นลง คือ เฉลิมพระชนม-
พรรษาตัดเหลือเพียง เฉลิม สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ตัดเหลือเพียง
สมเด็จพระบรมราชินี

4.2.2 การเพิ่มถ้อยคำในเนื้อหาข่าว

พาดหัวข่าวอาจมีถ้อยคำคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อหา
เพียงแต่มีถ้อยคำเพิ่มขึ้นบ้าง พาดหัวข่าวลักษณะดังกล่าวนี้มีทั้งที่เป็นกลุ่มคำ
ประโยค และกลุ่มประโยค

4.2.2.1 กลุ่มคำ

ตัวอย่าง

ผู้ช่วยทูตทหาร
ฝรั่งเศสคนใหม่

(ศรีกรุง 16 ก.ค.2474)

เนื้อข่าวมีว่า

ทราบว่านายพันเอก บอมมาเรต ผู้ช่วยทูตทหาร
ฝรั่งเศสในกรุงเทพฯ จะได้กลับออกไปประเทศฝรั่งเศส
ในราวสิ้นเดือนนี้ ส่วนหน้าที่ผู้ช่วยทูตทหารที่ว่างอยู่นั้นได้แก่
นายพันโทเอส. สุทธิ ซึ่งได้มาจากประเทศอินโดจีนพร้อมกับ
อัคราชทูตฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 8 เดือนนี้

นายพันโทเอส. สุทธิ ผู้นี้เคยเป็นครูสอนภาษาญวนแก่นายทหาร
ชั้นนายร้อยเอกขึ้นไป ณ ที่จังหวัดตูลูซ ประเทศฝรั่งเศส
เพื่อว่าเมื่อนายทหารคนใดที่จะมาประจำประเทศอินโดจีน
ก็จะได้ผ่านโรงเรียนภาษาญวนนั้นเสียก่อน นอกนั้นนายพันโทสุทธิ
ยังชำนาญในการถ่ายรูปอีกด้วย ซึ่งมีกล้องถ่ายรูปประจำตัวอยู่
หลาย ๆ กล้องเสมอ

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นนามวลที่มีถ้อยคำคล้ายคลึงกับถ้อยคำ
ในเนื้อข่าว เพียงแต่มีส่วนขยาย คนใหม่ เพิ่มขึ้น

4.2.2.2 ประโยค

ตัวอย่าง

สยามกำหนดรับรองนานาชาติอีก

(ศรีกรุง 11 มิ.ย. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

การประชุมผู้แทนนานาชาติแห่งสันนิบาตสมาคมเฉพาะแผนกนี้
คิดจำกัดปีประจำปี พ.ศ. นี้ซึ่งผู้แทนนานาชาติได้หารือ
ตกลงกันว่าการประชุมจะขอให้ประเทศสยามมีหน้าที่จัดการ
รับรอง และจัดเป็นสถานที่ประชุม

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคที่มีถ้อยคำคล้ายคลึงกับถ้อยคำ
ในเนื้อข่าว เพียงแต่มีคำว่ากำหนด และ อีก เพิ่มขึ้น

4.2.2.3 กลุ่มประโยค

ตัวอย่าง

เรือกำปั่นไฟชนเรือแจวแตกอัปปาง
เงินหนุ่มจมน้ำหายไป 1 คน

(กรรมกร 5 ก.พ. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เงินหนุ่มผู้หนึ่งต้องเสียชีวิตไปอย่างหน้าเอ็ดอนาถใจ
โดยขณะที่อยู่ในเรือแจวซึ่งแล่นไปตามลำน้ำเจ้าพระยา
ถูกเรือกำปั่นไฟลำหนึ่งชนเรือแจวลำนั้นแตกถึงกับอัปปาง
ลงพวกที่อยู่ในเรือต่างลงไปลอยคออยู่ในลำน้ำนั้น เงินหนุ่ม
ผู้เคราะห์ร้ายนั้น ได้จมน้ำหายไป จวบจนกระทั่งเวลา
ล่วงไปถึง 3 วันจึงมีผู้พบศพลอยอืดอยู่ที่ท้องถนนทรีย์

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มประโยคที่มีถ้อยคำคล้ายคลึงกับถ้อยคำ
ในเนื้อข่าว เพียงแต่มีกลุ่มคำบอกจำนวน 1 คนเพิ่มขึ้น

4.2.3 การเปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมือน หรือคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว

พาดหัวข่าวอาจมีถ้อยคำที่ไม่ตรงกับถ้อยคำใน
เนื้อข่าวที่เดียว แต่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว
พาดหัวข่าวลักษณะดังกล่าวนี้มีทั้งที่เป็นกลุ่มคำ ประโยค และกลุ่มประโยค

4.2.3.1 กลุ่มคำ

ตัวอย่าง

รองเท้าไม้

(หญิงไทย 13 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

นางเซ่ง แซ่ตั้ง ให้เด็กหญิงเตี้ย อายุ 9 ปีไปรองน้ำ
เกิดแย่งกันรองเปนปากเสียงเถียงกันกับเด็กหญิงเตี้ย
แซ่ตัน ได้ใช้เกียะขว้างถูกหน้าผากแตกเปนบาดแผลรักษา
12 วันหาย

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นนามวลี ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกับ
คำว่าเกียะ ซึ่งบุคคลในข่าวใช้เป็นอาวุธ

4.2.3.2 ประโยค

ตัวอย่าง

นายดาบตำรวจ
จะเลื่อนเป็นนายร้อย

(ศรีกรุง 28 มิ.ย. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

อธิบดีกรมตำรวจภูธรได้มีคำสั่งไปยังนายดาบตำรวจ
ให้เตรียมตัวเข้าไปสอบไล่วิชาเลื่อนฐานะขึ้นเป็นข้าราชการ
ชั้นสัญญาบัตร

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคซึ่งมีถ้อยคำที่มีความหมาย
คล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าวคือ นายร้อยมีความหมายคล้ายคลึงกับข้าราชการ
ชั้นสัญญาบัตร

4.2.3.3 กลุ่มประโยค

ตัวอย่าง

หญิงกำลังท้องแก่กินโซดาซัดไม้
ก่อนกินนั้นปรากฏว่าทะเลาะกับตัว

(สยามหนุ่ม 3 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 1 เดือนนี้. . .นางมณีอายุ 21 ปี บ้านอยู่
 เที่ยงสะพานเฉลิมศรีฯเอาโซดาชนิดขวดล้างไม้ละลายน้ำแล้ว
 ดื่มเข้าไป สักครู่หนึ่งก็นอนร้องครวญครางอยู่ในห้องนั้นเอง
 เวลานั้นสามีของนางมณีซึ่งยังไม่ทราบว่าชื่อใดไม่อยู่
 นางแดงกวาดนบ้านใกล้เคียงจึงเข้าไปซักถาม แต่นางมณี
 พูดไม่ได้เสียแล้ว นางแดงกวาดจึงนำความแจ้งยังสถานี
 ตำรวจบางขุนพรหม ร.ต.ท.ชิต สัตตราโรจน์ สารวัตรแขวง
 ได้รับไปนำตัวนางมณีส่งโรงพยาบาลกลางแล้ว สอบถามบ้าน
 ใกล้เคียงได้ความว่า ในวันนั้นนางมณีทุ่มเถียงกับสามีของตน
ที่นางมณีกินโซดา เข้าไปก็คงเป็นโดยจะฆ่าตัวเพราะ
 ความหัดแค้นสามีแลนางมณีกำลังมีครรภ์แก่ อาการจึงเป็นที่
 น่าวิตก

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นกลุ่มประโยคซึ่งมีถ้อยคำที่มีความหมาย
 เหมือนหรือคล้ายคลึงกับถ้อยคำในเนื้อข่าว คือ คำว่า ด้ว มีความหมายเหมือนกับ
 คำว่าสามี คำว่าทะเลาะ มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่าทุ่มเถียง และวลีว่า
 หญิงกำลังท้องแก่ มีความหมายคล้ายคลึงกับ นางมณีกำลังมีครรภ์แก่

4.2.4 การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำหลายลักษณะในเนื้อข่าว

ถ้อยคำในพาดหัวข่าวอาจคล้ายคลึงกับถ้อยคำใน
 เนื้อข่าว แต่มีการเปลี่ยนแปลงหลายลักษณะ เป็นต้นว่า บางพาดหัวข่าวมี
 การเพิ่มถ้อยคำ และเปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึง
 กับถ้อยคำในพาดหัวข่าว บางพาดหัวข่าวมีการตัดถ้อยคำ เพิ่มถ้อยคำ และ
 เปลี่ยนไปใช้ถ้อยคำที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกับถ้อยคำในพาดหัวข่าว
 พาดหัวข่าวที่มีถ้อยคำเปลี่ยนแปลงไปหลายลักษณะพบในกลุ่มประโยค

ตัวอย่าง

สาวรุ่มง่าตัดยิงตัวเองด้วยเมาเซอร์
 ถูกหน้าอกทะลุหลังไปตายโรงพยาบาล
 สาเหตุเป็นเพียงทะเลาะกับพี่สาว 2-3 คำ

(ประชาชาติ 2 ธ.ค. 2475)

เนื้อหาว่ามีว่า

นางสาวสังเวียน รวจิรัตน์ ซึ่งทั้งสวยทั้งงามหมดจด
 นำเอ็นดูได้ใช้ปืนเมาเซอร์ขนาด 6.5 ยิงหน้าอกตัวเอง
ทะลุหลัง ล้มพาดลงกับพื้นในห้องนอนถึงแก่ความตายเสียแล้ว
ที่โรงพยาบาลกลาง เป็นที่หน้าสังเวชสลดใจยิ่งนักในอัตวิ-
 ษยกรรมในครั้งนี้ ด้วยผู้ตายกำลังเป็นสาว แลมิได้มี
เรื่องชู้ช้องใจด้วยอำนาจรัก เหตุเพียงทะเลาะกับพี่สาว
คนละคำสองคำ ในเรื่องการไปโรงเรียนของหลาน ๆ เท่านั้น
 แล้วก็บังเกิดความเสียอกเสียใจรีบกลับเข้าห้องหยิบปืน
 ของบิดาออกจ้องอกกายไ้รวามม ลั่นไก แล้วในที่สุดมัจจุราช
 ก็ปลิดชีวิตอันน่าสงสารหลุดลอย

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีการตัดทอนถ้อยคำคือ ปืนเมาเซอร์ ตัดเหลือ
 เพียง เมาเซอร์ นอกจากนี้ยังเพิ่มถ้อยคำที่ไม่ปรากฏในเนื้อหาว่ามีว่า
 ถูก . . .ไป และมีการเปลี่ยนถ้อยคำ กำลังเป็นสาว เป็น สาวรุ่มง่าตัด
 เหตุ เปลี่ยนเป็น สาเหตุ และ คนละคำสองคำ เปลี่ยนเป็น 2-3 คำ

4.3 การใช้ถ้อยคำที่สรุปการกระทำของบุคคลหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

พาดหัวข่าวอาจใช้ถ้อยคำที่สรุปการกระทำของบุคคล หรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พาดหัวข่าวที่มีลักษณะดังกล่าวมีทั้งที่เป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค และกลุ่มประโยค

4.3.1 คำ

ตัวอย่าง

อัคคีภัย

(หญิงไทย 10 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 7 เดือนนี้ เวลา 12 น. เกิดเพลิงลุกขึ้น ที่ห้องนางพวง ตำบลถนนดินสอตอน เชียงสพานตึกดิน ท้องที่ ตำรวจชนะสงคราม ขณะที่เกิดเพลิงนี้นางพวงไม่อยู่ได้ไป เย็บเสื้อผ้าที่ห้องใกล้เคียงกัน ต่อเมื่อควันไฟขึ้นโหมง แล คนแถวนั้นร้องเอะอะขึ้น นางพวงทราบจึงรีบวิ่งเข้าไปดับไฟ ซึ่งกำลังไหม้มั่งอยู่จนสงบ. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้คำนาม อัคคีภัย สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือเพลิงไหม้

4.3.2 กลุ่มคำ

ตัวอย่าง

เมียชู้หึงส์

ผัวชู้รำคาญ

(หญิงไทย 18 ส.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 16 เดือนนี้ เวลา 9 น. ได้มีผู้นำความไปแจ้งยังสถานีตำรวจบางชื่อว่า นายมิ่ง นางทิพย์ สามีภรรยาบ้านในโรงสีไฟ ปากคลองบางชื่อวิวาทกันถึงตาย เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงรีบไปทำการไต่สวนคงปรากฏสมจริงตั้งนั้น แต่ข่าวตายนั้นเกินกว่าเหตุ ที่ถูกนางทิพย์เพียงแต่สลบ จึงนำตัวส่งโรงพยาบาลกลางแล่นำนายมิ่งไปไต่สวน

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้นามวลี เมียชู้หึงส์ และ ผัวชู้รำคาญ สรุปลักษณะนิสัยของสามีภรรยาที่ทะเลาะวิวาทกัน และน่านามวลีดังกล่าวมาเรียงกันเป็นกลุ่มคำ

4.3.3 ประโยค

ตัวอย่าง

นักเลงดีเข้าไปลักพัต

เจ้าคุณสุเมธอย่างกล้า

(ศรีกรุง 18 ธ.ค. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อคืนนี้เวลา 20 น. เศษ สามแฉกรู้ อ่วมพิทษา
ศิษย์ของเจ้าคุณสุเมธมนี เจ้าอาวาสวัดชนะสงคราม
ได้นำความไปแจ้งต่อสถานีตำรวจชนะสงครามว่า
เมื่อเวลา 15 น. เศษในวันนั้น ขณะที่พระสงฆ์ใน
วัดชนะสงครามพร้อมด้วยเจ้าคุณสุเมธฯ ได้ลงอุโบสถ-
สังฆกรรม ต่อมาอีกครู่ 1 ก็มีชายคนหนึ่งเดินเข้าไปใน
กุฏิเจ้าคุณ แล้วหยิบเอาพัด (ตาลีปัด) ในคราวงาน
พระบรมศพพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ที่ปักไว้
ในราวเก็บพัดยศ 1 อัน ออกจากกุฏิ สามแฉกรู้เห็นเข้า
จึงถามว่าจะเอาไปไหน ชายผู้นั้นตอบว่าจะยืมเอาไปทำ
ตัวอย่าง แล้วจะเอามาคืนให้ สามแฉกรู้ว่าไม่ได้ แต่
ชายนั้นไม่ยอมจึงเกิดข้อแย้งกันขึ้น ผลที่สุดชายนั้นกระซอก
เอาไปได้ สามแฉกรู้ได้ร้องเอะอะขึ้น พอมีพวกผู้ใหญ่มา
ถึงที่เกิดเหตุชายผู้นั้นก็หายหน้าไปพร้อมกับพัดเสียแล้ว
จึงแจ้งไว้เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่จัดการสืบสวน ตามระเบียบ

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้คำนักเลงดี เรียบบุคคลในข่าวที่แอบเข้าไป
ลักสิ่งของซึ่งลักได้ยาก และนำคำดังกล่าวมาประกอบกับคำอื่นเป็นประโยค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3.4 กลุ่มประโยค

ตัวอย่าง

อยากเข้าเป็นครูประจำบาลถึงกับปลอมใบสุทธิ
เขียนตำแหน่งศอจารย์ผิดเลขถูกรวบ

(ประชาชาติ 30 ม.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศรับผู้สมัครเข้า
เป็นครูประจำบาลนั้นได้มีผู้นำหลักฐานแสดงความรู้ใน
กำหนดที่ต้องการไปยื่นสมัครยังห้องกรรมการ ณ ศาลา
ว่าการนครบาลกันอย่างมากมาย นายนิ่ม จันทรบำรุง ได้
ไปยื่นใบสมัครพร้อมทั้งใบสุทธิ เจ้าพนักงานรับไว้แล้ว
นัดให้มาฟังในวันที่ 28 ต่อจากนี้ เจ้าพนักงานก็ตรวจ
ใบสุทธิที่นายนิ่มได้ยื่นไว้ ในใบสุทธินั้นแสดงว่านายนิ่ม
จันทรบำรุง เป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา และมีลายเซ็นที่รองอำมาตย์เอกหลวง-
แจ่มวิชาสอน อยู่ในใบสุทธินั้นด้วย ซึ่งเดี๋ยวนี้นั้นเป็น
อาจารย์อยู่ที่โรงเรียนช่างพิมพ์วัดสังเวชวิทยาราม
เจ้าพนักงานรู้สึกเอะใจเมื่อเห็นบรรดาศักดิ์ของหลวง-
แจ่มวิชาสอนเป็นรองอำมาตย์เอก เพราะความจริง
ยศของหลวงแจ่มวิชาสอนเป็นอำมาตย์ตรี จึงได้สอบถาม
ไปยังหลวงแจ่มวิชาสอน ๆ เมื่อได้เห็นใบสุทธิฉบับนั้นแล้ว
ก็ให้คำตอบว่าเป็นลายมือปลอม ดังนั้นใบสุทธิฉบับนั้นจึงปลอม
. . . ตำรวจจึงจับนายนิ่ม จันทรบำรุง

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้กลุ่มประโยคสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในข่าว

4.4 การใช้ถ้อยคำที่เร้าความสนใจ

พาดหัวข่าวอาจใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะพิเศษช่วยให้พาดหัวข่าวนั้น
น่าสนใจยิ่งขึ้นดังนี้

- 4.4.1 การใช้คำพูดของบุคคลในข่าว
- 4.4.2 การใช้สมญานาม สำนวน ภาษิต คำพังเพย
- 4.4.3 การใช้ภาพพจน์
- 4.4.4 การใช้ประโยคคำถาม และประโยคคำถามคำตอบ
- 4.4.5 การเล่นคำ

4.4.1 การใช้คำพูดของบุคคลในข่าว

พาดหัวข่าวอาจเป็นคำพูดของบุคคลในข่าวหรือ
มีคำพูดของบุคคลในข่าวแทรกอยู่

ตัวอย่างที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มึงเก่าหรือใหม่
จึงไม่รู้จักกู

(สยามหนุ่ม 2 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 31 เดือนก่อน นายจ้วน (ฮกเกี้ยน) บังคับอังกฤษ เสพสุราเมาแล้วไปว่าจ้างรถแท็กซี่ซึ่งนายไปขับว่าจะไปตรอกซิดเซียม้า ตำบลบางรัก นายไปบอกว่ายังไปไม่ได้เพราะมีผู้จ้างแล้วโดยนายไปเห็นว่านายจ้วนเมานายจ้วนกลับกล่าวคำหยาบต่าง ๆ นายไปบอกให้ปล้น 3 กิมแข็งจับนายจ้วนกลับกล่าวคำหยาบต่าง ๆ กิมแข็งต่าง ๆ แล้วว่า มึงเป็นตำรวจเก่าหรือใหม่จึงไม่รู้จักกู ปล้น 3 กิมแข็งจึงจับตัวนายจ้วนส่งสถานีตำรวจจักรวรรดิใต้สวน

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ นำคำพูดแสดงความหลงตนว่ายิ่งใหญ่ของบุคคลในข่าวมาพาดหัวข่าวโดยตัดทอนถ้อยคำออกบ้าง

ตัวอย่างที่ 2

"อิเหนากุจะยกสวนให้มึง แถมเงินอีก 4 ร้อย แต่ทอกูฟันที่เถอะวะ"

หลังจากไล่ฟันหลานสาวจนเหนื่อยแล้วก็กลับไปผูกคอตาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ประชาชาติ 25 พ.ย. 2475)

เนื้อท้าวมีว่า

. . . นายพร จันทาว บ้านอยู่ในคลองบางหว้า
อำเภอภาษีเจริญ จังหวัดธนบุรี ได้เกิดคลุ้มคลั่งขึ้น
แต่ตอนเข้ามืดซึ่งกำลังหนาว ร้องตะโกนอยู่โวยวาย แล
อาละวาดจนนางนวนภรรยาต้องหนีไปอยู่บ้านนางหยังผู้เป็น
น้องสามี พอเวลาประมาณ 6 น. นายพรก็เปลือยกายล่องน้ำ
มาตามอาละวาดถึงบ้านน้องสาวซึ่งบนครีวพบนางสาวบุญมีนั่ง
หุงเข้าอยู่ นายพรถามว่า "อ้หนู กูจะยกส่วนให้มึง ไม่ให้
อ้นวนละ แล้วให้เงินมึงอีกสี่ร้อย แต่ขอกูพื้นที่เถอะ
เอาไหมวะ?". . . หลังจากนั้นก็คว้ามืดไล่ฟันนางสาวบุญมี
. . . นางสาวบุญมีหนีลงเรือ. . . นายพรเห็นอยู่จึงกลับบ้าน
ไปผูกคอตาย

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ นำคำพูดแสดงเจตนาของบุคคลในข่าว
มาเขียนแทรกลงในพาดหัวข่าวโดยตัดทอนถ้อยคำออกบ้าง

4.4.2 การใช้สมญานาม ส่วนวน ภาชิต

พาดหัวข่าวอาจเป็น สมญานาม ส่วนวน ภาชิตหรือ
มีถ้อยคำเหล่านั้นแทรกอยู่

ตัวอย่างที่ 1

เจ้าชู้ยักษ์
สมัยใหม่

เนื้อข่าวมีว่า

นางชก แซ่เตี้ย อายุ 22 ปี. . . ไปกิจธุระที่ตรอกปุษปะ
ด้วยรูปร่างอันสราญตา ผิวพรรณผุดผ่องในตัวนางชก
กระทำให้นายเซ่งซึ่งยืนอยู่ริมถนนเกิดความเสน่หาขึ้นจึงได้
ตรงเข้าจับแขนซ้ายของนาง เพื่อเหนี่ยวรั้งเข้าไปในวงแขน
ของตน นางชกตกใจและรู้สึกอับอายขายหน้าแก่ผู้ที่สัญจรไปมา
แถวนั้นจึงได้ร้องเอะอะขึ้น นายเซ่งมีความโกรธจึงได้ใช้
กำลังกายตบและทุบนางชก. . . เจ้าหน้าที่จับตัวนายเซ่ง
ไปได้ส่วน. . . ฐานทำการอนาจารแลทุบตีทำร้ายร่างกายหญิง

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้สมญานามว่า เจ้าชู้ยั๊กษ์สมัยใหม่ เรียกบุคคล
ในข่าวที่ใช้กำลังบังคับผู้หญิงที่ตนพอใจให้ยอมตามใจตน

ตัวอย่างที่ 2

ตัวต้นเพลิงที่จะเผาผลาญลงกา

เข้าไปจนมุ่มอยู่ในเล้าเป็ด

(กรรมกร 7 มี.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

ตัวต้นเพลิงที่คิดจะเผาผลาญติกรามบ้านห้องในบริเวณ
เวียงท่านเลื่อนฤทธิ ให้พินาศลงเป็นเถ้าถ่านโดยหวัง
เงินประกันเพลิงนั้น บัดนี้เจ้าหน้าที่ได้ออกติดตามจับตัว
ได้แล้วในขณะที่กำลังนอนหลับอยู่อย่างสุขุขารมณ์ที่ข้างเล้าเป็ด
ในสวนพลู. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้สำนวนจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์
(พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, 2509) คือเผาผลาญลงกา ช่วยให้ภาพ
การเผาผลาญชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 3

มีทองเท่าหัว
ไม่ยอมเสียตัว

(หญิงไทย 2 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อสามีไม่กลับบ้านหรือกลับมาดึก ๆ ดื่น ๆ ภรรยา
ก็ยังพอจะกลั่นความว่าเหวี่ยงไว้ได้ แต่... สามีไป
มีเมียใหม่ ภรรยาจะกลั่นความชอกช้ำไหวหรือ ?

เหตุนี้ นางสมถวิลภรรยา นายเจริญ พัทธ์กษัตริย์ . . . จึง
ได้ใช้ฉันทสนธิกับสุราแล้วก็ดื่มเข้าไป หมายถึงปลดเปลื้อง
ความชำระกำลังใจในพฤติกรรมของสามีอันเป็นกรรมของ
นางให้สูญ แต่เคราะห์ดีที่ภรรยาที่ขณะนั้นนายเจริญได้กลับ
จากบ้านภรรยาบ่อย หรือบ้านหนึ่งบ้านใดมาประสพเหตุ
จึงได้นำตัวส่งโรงพยาบาลกลาง . . . นี้เป็นความรัก
อันใหญ่หลวงของหญิงซึ่ง "มีทองเท่าหัวไม่ยอมเสียตัวให้
ใคร" และความปวดร้าวของหัวใจนางสมถวิล จนที่สุด
แลเห็นความตายนั้น ได้เกิดเมื่อวันที่ 30 เดือนก่อน

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้ภาษิต เสียทองเท่าหัวไม่ยอมเสียตัวให้ใคร
วิพากษ์วิจารณ์การกระทำของบุคคลในข่าว โดยเปลี่ยนคำว่าเสีย เป็น มี และ
ตัดส่วนท้ายของภาษิตให้สั้นลงด้วย

ตัวอย่างที่ 4

วิวหายหลายหน คนตายหลายคนจึงล้อมคอก
นคราทรพึงทำท่าว่าจะขยายราวสะพาน

(ประชาชาติ 4 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวานนี้กรมนคราทรได้จัดให้เจ้าพนักงานไปดู
ราวสะพานสุทธาทิพย์ ถนนกรุงเกษม ข้างวัดเทพศิรินทร์
เพื่อซื้อและสร้างให้ห่างออกไปจากที่เดิมอีกพอสมควร
มูลเหตุที่ทำให้กรมนคราทรจัดการขยายราวสะพาน
สุทธาทิพย์ออกไปอีกนั้นก็เนื่องมาแต่ราวสะพานนี้เป็นชนวน
ให้เกิดการเจ็บและตายเนื่อง ๆ เพราะตัวราวสะพานใกล้กับ
รางรถเสียเหลือเกิน เมื่อ 2-3 วันนี้ . . . รางรถได้ลาก
ร่างชายผู้หนึ่ง . . . ลากชายผู้น่าสงสารนั้นบดไปกับ
ราวสะพานจนถึงแก่ความตายใน 2 ชั่วโมงต่อมา . . .
ความจริง . . . หน้าที่กรมนคราทรจะสอดส่องมอง และ
คิดอ่านแก้ไขมานานแล้ว แต่ด้วยความโง่เอ๋เฉื่อยช้า
จึงทำให้เกิดเหตุอันน่าทุเรศอยู่เนื่อง ๆ . . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีภาษิตวิวหายล้อมคอก ซึ่งตัดแปลงเป็น
วิวหายหลายหน คนตายหลายคนจึงล้อมคอก วิพากษ์วิจารณ์การกระทำที่เริ่มต้น
เมื่อสายเกินไป

4.4.3 การใช้ภาพพจน์

พาดหัวข่าวอาจมีการใช้ภาพพจน์เพื่อสร้างความสนใจ

ดังนี้

4.4.3.1 การใช้ภาพพจน์แบบบุคคลิษฐาน

4.4.3.2 การใช้ภาพพจน์แบบสัทพจน์

4.4.3.3 การใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์

4.4.3.1 การใช้ภาพพจน์แบบบุคคลิษฐาน

พาดหัวข่าวอาจใช้ภาพพจน์แบบ

บุคคลิษฐาน คำว่าบุคคลิษฐาน หมายถึง ภาพพจน์เปรียบเทียบโดยนำสิ่งที่ไม่มีชีวิตหรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากกว่าถึงราวกับเป็นคน

ตัวอย่าง

รถไฟข่าวดำรวจแท้ ๆ 3 คนเวลาติด ๆ กัน

(ศรีกรุง 30 มิ.ย. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

. . . ตำรวจประจำสถานีพญาไทกับตำรวจประจำสถานี
ดุสิตได้รวมกันมารับภัยอันน่าสยดสยอง ถึงแก่เสียชีวิตไปในนาที
เดียวกันรวม 3 คน สาเหตุเนื่องจากถูกรถไฟทับ. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ให้บุคคลิษฐานเปรียบสิ่งที่ไม่มีชีวิตคือ รถไฟ
ว่าทำอาการเหมือนคน คือ ข่า

4.4.3.2 การใช้ภาพพจน์แบบสัทพจน์

พาดหัวข่าวอาจใช้ภาพพจน์แบบสัทพจน์

คำว่า สัทพจน์ หมายถึง ภาพพจน์เปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ

ตัวอย่าง

เมื่อคืนนี้

โครมเดียวศีรษะแตก

(ศรีกรุง 1 ธ.ค. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

นายวี ทองอารี ได้ไปดูลิเกที่วิกหลวงสรศักดิ์ ครั้นดู
ลิเกไปได้สักพักหนึ่ง ท้องก็รู้สึกทิวระโหย จึงออกจาก
โรงลิเกเดินข้ามถนนเขาวราชเพื่อจะไปหาซื้อของ
รับประทาน ขณะที่กำลังเดินข้ามอยู่นั้น มีรถยนต์คันหนึ่ง
เลขหมาย 3530 ซึ่งนายเสถียรเป็นคนขับลงมาจาก
สะพานกาญจนาภิเษมได้โดนนายวีล้มพาดกับถนนถึงกับศีรษะแตก
แลตามร่างกายมีบาดเจ็บ

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้ภาพพจน์แบบสัทพจน์ คือ คำว่าโครม
ซึ่งเป็นคำเลียนเสียง ช่วยให้ภาพอุบัติเหตุชัดเจนขึ้น

4.4.3.3 การใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์

พาดหัวข่าวอาจมีการใช้ภาพพจน์แบบ
อุปลักษณ์ คำว่า อุปลักษณ์ หมายถึง ภาพพจน์เปรียบเทียบโดยนำลักษณะเด่นของ
สิ่งที่ต้องการเปรียบมากกว่าทันที

ตัวอย่างที่ 1

ไม้ซีกพบกับไม้ซุง

(หญิงไทย 31 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวานนี้ . . . นายเกียงฮังขับรถยนต์มาตามถนน
. . . ชนกับรถจักรยานซึ่งนายจินดาเป็นผู้ขี่โดยแรง. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์ คือเปรียบรถจักรยาน
กับไม้ซีก เปรียบรถยนต์กับไม้ซุง ประโยคไม้ซีกพบกับไม้ซุงมีส่วนประกอบคล้าย
และชวนให้คิดถึงสำนวน ไม้ซีกจัดไม้ซุง

ตัวอย่างที่ 2

หลงเสน่ห์ในนาง

เงินเลขมีปีกบิน

(กรรมกร 9 ก.พ. 2475)

เนื้อความมีว่า

นายเซ็งบอกให้ตำรวจจับตัวนางปรุงที่ในโรงจำหน่าย
ฝิ่นในเวียงนครเขมม เมื่อวันที่ 6 เดือนนี้ เวลา 14 น.
นำไปใต้สวนที่สถานีตำรวจประทุมวัน โดยหาว่านางปรุง
ทำอุบายยั่วยวนในเชิงสวาทแล้วเข้ากอดรัดล้วงกระเป๋
ซึ่งคาดเข็มขัด หยิบเอาเงิน 15 บาท พาหลบหนี
ไป . . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้สรุปเหตุการณ์ในข่าวคือ ผู้หญิงยั่วยวนแล้ว
ขโมยเงิน ใช้ภาพพจน์แบบบุปผิวนิมคือเปรียบเงินที่ถูกขโมยกับสัตว์ปีกที่สามารถบิน
หายไปได้

4.4.4 การใช้ประโยคคำถาม และประโยคคำถามคำตอบ

พาดหัวข่าวอาจมีการใช้ประโยคคำถามเพื่อเร้า

ความสนใจ

ตัวอย่างที่ 1

พินหน้าถูกแก้ม
เพราะสาเหตุใด

(หญิงไทย 16 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

นายหยุน จีนแต่จีว อายุ 26 ปี ได้เดิรมาถูกระที่
ถนนแปลงนาม ท้องที่ตำรวจจักรวรรดิ ในเวลา 1 น. ของ
วันที่ 14 เดือนนี้ ขณะนั้นได้มีคนร้ายลอบใช้มีดมีคมฟันนายหยุน
ถูกที่แก้มขวา เป็นบาดแผลยาวลึกนิ้วครึ่ง อาการสาหัสแล้ว
คนร้ายก็หลบหนีไป นายหยุนถูกบาดแผลควรรวดรางไปหา
เจ้าหน้าที่ตำรวจ ๆ ได้ส่งตัวไปให้แพทย์โรงพยาบาลกลาง
จัดการรักษาต่อไปตามระเบียบ

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีกลุ่มคำเพราะสาเหตุใด แสดงคำถาม
เร้าให้ผู้อ่านนึกหาคำตอบ

ตัวอย่างที่ 2

รักสาว

หรือรักสร้อย?

(หญิงไทย 2 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

จริงอยู่, ความรักไม่มีการหวงห้ามและขีดคั่น แต่
นายสุน ชาตจินหาได้มีความรักในรูปโคมโนมพรรณอัน
แน่นน้อยของนางสาวดวงแดงดังเช่นหนุ่มอื่น ๆ ไม่จะเพราะ
เหตุใดก็ยังเหลือรู้แต่ได้ทราบในคั่นนี้ว่า นายสุนมี
ความกระหายเป็นหนักหนาที่จะได้สายสร้อยคอตองคำของ
นางสาวสวยนั้นไปเป็นของตัวเอง ดังนั้นการวิ่งราวอย่างซึ่งหน้า
ก็เกิดขึ้น ที่รอกตลาดใหม่กรมภูเรศ ท้องที่ตำรวจสามแยก

จังหวัดพระนคร ในตอนเช้าตรู่ของวันสิ้นเดือนก่อนสร้อยคอ
ราคา 34 บาท ได้หลุดออกจากคองนางสาวแดงผู้มีอายุเพียง
15 ปีเท่านั้น ครั้นแล้วนายสุนทก็ออกวิ่ง แต่ทันทีนั้นเองนายสุน
ทก็ได้ถูกจับด้วยน้ำมือของนายบุญเรือน และนายโปเลื้อ ผู้ซึ่ง
แลเห็นการกระทำนี้โดยตลอด ถึงกระนั้นนายสุนทก็ได้ทิ้งสร้อยคอ
เสียในระหว่างทาง เป็นอันว่าไม่มีของกลางแต่เจ้าหน้าที่ตำรวจ
ก็สงสัยอยู่ไม่น้อย จึงกักขังตัวไว้เพื่อการไต่สวนก่อน

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นประโยคคำถาม ถ้ามถึงสาเหตุของเหตุการณ์
ในข่าว เราให้ผู้อ่านเกิดความสงสัย

ตัวอย่างที่ 3

วันตรุษของจีน เขาทำอะไรกันวันไหนบ้าง
วันที่ 26 ชิวอืดต้องแต่งตัวสวยไว้รับเจ้าว

(ประชาชาติ 25 ม.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

วันเวลาได้หมุนเวียนมาบรรจบครบรอบปีอีกครั้งหนึ่ง
และวันที่ 24 เดือนนี้เป็นวันจ่ายของตรุษจีนตามประเพณีนิยม
ตั้งแต่เช้าจนตกบ่ายเห็นบรรดาชาวจีนทั้งหลายได้ออกจาก
ที่อยู่อาศัยเตรียมการไปตลาดและซื้อจ่ายกันอย่างเต็มที่
สำหรับไหว้เจ้าว ไหว้ผี อากัง อาม้า อากู และบรรดา
ญาติผู้ใหญ่ ในวันรุ่งขึ้นวันที่ 25 ตอนเช้า ซึ่งเป็นวันตรุษจีน
วันแรกจะได้มีการเล่นไหว้ผีป๋าย่าตายายดังกล่าวแล้ว . . .
ชาวจีนจะนุ่งไหม้หม่มใหม่ ทำใจให้เป็นปกติ ไม่พูดร้ายหรือ

ประกอบกรรมที่ไม่เป็นมงคล. . . วันที่ 26 เป็นวันชีวิต
 ชาวจีนจะนั่งหม่อมสวยงามเพื่อรับเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ มีการเล่นไหว้
 . . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีลักษณะเป็นประโยคคำถามคำตอบคือ ตั้งคำถาม
 ใ้เราให้คิด แล้วตอบคำถามนั้นเสียเอง

4.4.5 การเล่นคำ

พาดหัวข่าวที่พบใน พ.ศ. 2474 และ พ.ศ. 2475
 อาจมีการเล่นคำโดยการซ้ำคำ และซ้ำเสียงพยัญชนะ และ/หรือ ใช้คำที่มีความหมาย
 ในทำนองตรงข้ามกันในพาดหัวข่าว

ตัวอย่างที่ 1

ไฟ! ไฟ!! ไฟ!!!

(หลักเมือง 30 พ.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

ในสองสามวันนี้จะได้ยินข่าวเกรียวกราวแทบ
 ทุกหนทุกแห่งว่าไฟไหม้ที่โน่นที่นี้เสมอ. . . ในเวลานี้ก็ได้เกิด
 ไฟลุกแดงเสมอทุก ๆ คั่นที่หน้าห้างราชวงศ์. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้กล่าวถึงไฟ มีคำว่าไฟซ้ำ 3 ครั้ง ย้ำให้สนใจ
 เป็นพิเศษ ทั้งยังใช้เครื่องหมายอัศเจรีย์เน้นว่าน่าตกใจ

ตัวอย่างที่ 2

ยนต์กับยาน

(กรรมกร 2 พ.ช. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อคืนวันที่ 11 ตุลาคม เวลา 21 น.เศษ ได้มี
รถยนต์คันหนึ่งซึ่งปรากฏภายหลังว่าเป็นรถของวังกรมขุนชัยนาท
ได้โดนจักรยานยนต์ส่งหนังสือพิมพ์คันหนึ่งล้มลงตรงสี่แยก
สระประทุม ผู้ขับขี่จักรยานได้รับบาดเจ็บที่ขาเล็กน้อย
ทั้ง 2 ฝ่ายต่างไกล่เกลี่ยเป็นที่พอใจกันแล้วไม่ต้องถึงโรงศาล

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่รถยนต์ชนกับจักรยาน
มีการตัดพยางค์ต้นของคำว่า รถยนต์ และจักรยาน เหลือเพียงยนต์กับยาน
ซึ่งซ้ำเสียง พยัญชนะ ย

ตัวอย่างที่ 3

โลกเจริญขึ้น
กับโลกเสื่อมลง

(หญิงไทย 20 ต.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

การโต้คารมระวาง มจ.วรรณไวทยากร วรวรรณ กับหลวงวิจิตรวาทการ เมื่อวานนี้ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้นได้ปรากฏเป็นที่สุดว่า ม.จ.วรรณไวทยากร วรวรรณ ในเรื่องโลกเจวิฐันเป็นฝ่ายชนะ โดยได้คะแนนถึง 377 และหลวงวิจิตรฯ แฉงว่าโลกเสื่อมลงเป็นฝ่ายแพ้ได้คะแนน เพียง 333 กระนั้นก็เป็นทีพึงพอใจของผู้ไปฟังโดยถ้วนหน้า

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้เป็นการเปรียบเทียบเรื่องราวที่พูดของผู้พูด 2 ฝ่าย ใช้ในพาดหัวข่าวมีการซ้ำคำว่าโลก และมีวลีที่มีความหมายตรงข้ามกันคือ เจวิฐันและเสื่อมลง

4.5 การใช้ถ้อยคำที่แสดงทัศนะหรือทัศนคติของผู้เขียน

ในบางกรณี พาดหัวข่าวมิได้เสนอแต่เพียงประเด็นข่าว ยังแสดงทัศนะหรือทัศนคติของผู้เขียนข่าวด้วย ทัศนะ หรือทัศนคติของผู้เขียนข่าว มักแสดงโดยถ้อยคำที่ผู้เขียนข่าวเพิ่มเข้าไปในพาดหัวข่าว

ตัวอย่างที่ 1

ระวิงหมอดู

เรื่องเงินยกครู

(หลักเมือง 23 ส.ค. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

นางปุกกับนางสาวต่อม. . .บอกให้ตำรวจจับตัว
นางช่า โดยกล่าวหาว่า. . .นางช่าแสดงตนว่าเป็นหมอดู
ดวงชะตาราศรีได้มาที่บ้าน นางทั้งสองก็ให้ทำนายโชคชะตา
โดยคิดราคาคนละ 25 สตางค์ เมื่อดูแล้วนางช่าว่า
เคราะห์ร้ายมาก ถ้าเอาเงินมา 3 บาท เป็นค่ายกครู
สเดาะเคราะห์แล้วจึงจะมีความสุข บังเกิดลาภผลต่าง ๆ
นานา และเงิน 3 บาทค่ายกครูแล้วจะนำมาคืนให้
เมื่อเสร็จพิธีแล้ว นางปุกยอมตกลงมอบเงินให้ไป เมื่อ
นางช่าได้เงินแล้วเลยหายตัวไป จนเมื่อวานนี้นางปุก
พบตัวจึงบอกให้ตำรวจจับ. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีคำว่า ระวาง เป็นการเตือนผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 2

เปนถึงราชินี

ยังค้มพระโอสถผิตขวด

(ศรีกรุง 27 มิ.ย. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

. . .ข่าวจากกรุงเวียงนา พระนางเฮเลนา
พระราชินีแห่งรุมานีเยประชาชนหนัก เนื่องจากเสวยพระโอสถ
เปนพิษ ทางราชการประกาศว่าพระนางเสวยพระโอสถผิตขวด

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้ประกอบด้วย ประโยคที่มีความหมาย
ขัดแย้งกัน เพราะมีกลุ่มคำ เปนถึง. . .ยัง แสดงความเห็นวิพากษ์วิจารณ์

ตัวอย่างที่ 3

ความระแวงของเด็กจึง
หกล้มบาดเจ็บเมื่อวานนี้

(ศรีกรุง 24 พ.ย. 2474)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวานนี้. . . เด็กชายบุญชู บ่อเหม อายุ 14 ปี
บุตรนายเชย. . . ได้หนีบิดาไปเที่ยวเล่นกับเพื่อนที่ภูเขาทอง
ขณะที่วิ่งเล่นอยู่กับพวกเพื่อนที่เชิงบันไดภูเขาทองนั้น เด็กชาย
บุญชูได้พลาดล้มลง ฆาตอนเข้าซ้ายได้ถูกกระเบื้องหรือหินบาด
เป็นแผลสาหัส ลิกจวนถึงกระดูก ความทราบถึงนายเชยบิดา
ได้รับไปนำบุตรชายส่งโรงพยาบาลกลางรักษาบาดแผลโดยทันที
. . .

พาดหัวข่าวในตัวอย่างนี้มีวลี ความระแวงของเด็ก แสดงความเห็น
ถึงสาเหตุของเหตุการณ์

ตัวอย่างที่ 4

นายสิบพลทหารที่ขอเบี้ยเลี้ยง
ผู้ใหญ่ควรจัดให้ตามความประสงค์

(สยามหนุ่ม 7 ก.ย. 2475)

เนื้อข่าวมีว่า

เมื่อวันที่ 5 เดือนนี้เราได้ลงข่าว**ทหารบก**หลายเหล่าหลายกอง ยื่นคำร้องต่อผู้บังคับบัญชา ขอความกรุณาให้จ่ายเบี้ยเลี้ยงตามเดิม เพราะอาหารที่จัดหากินกินเองนั้นกินไม่ลง . . . ทหารที่ทำคำร้องยื่นไปนั้นรวมหมดด้วยกันถึง 18 กองร้อย แลทหารเหล่านั้นได้ยื่นคำร้องในวันเวลาเดียวกันทุกกอง. . .

ผู้บังคับกองบางคนก็เสนอคำร้องนั้นขึ้นไปตามลำดับ บางคนก็ระงับไว้เสียโดยประชุมทหารชี้แจงว่าเป็นการไม่ควร แลแสดงคุณของการทำกับเข้ากินกินเองว่าเพื่อให้เคยชินต่อการกินร่วมกันเพื่อให้ทหารสัมภาระชำนานาญในการทำกับเข้า . . . จนบัดนี้ยังไม่เป็นที่ตกลงกันได้

พาดหัวข่าวนี้ในตัวอย่างมีประโยค ผู้ใหญ่ควรจัดให้ตามความประสงค์ แสดงความเห็นถึงสิ่งที่ควรกระทำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย